

Věchná

1474
Sazoc
Lukav
r. Lov

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 40

V Zati dne 15. prosince 1950

Cena 3 Kčs

Základní smlouva našeho spolenectví s SSSR

Dne 12. prosince bylo tomu sedm let, co byla v moskevském Kremlu podepsána historická československo-sovětská smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi ČSR a SSSR.

Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi naší republikou a Sovětským svazem nebyla uskutečněna jediným rázem. Rodila se pomalu. Britské vládní kruhy a zvláště rozhodující kruhy československé londýnské emigrace si nepřály, aby tato smlouva byla uskutečněna. Ale tlak historických skutečností a hlavně fakt, že to byla vláda Sovětského svazu, která již v roce 1942, jako první ze spojených vlád, uznala předválečné hranice Československa, rozhodli o podepsání této smlouvy.

Smlouva znamenala především zásadní rozchod se zahraničně-politickou koncepcí první republiky, jejíž buržoasní vládcové svázali osud národa a státu ve shodě se svými třídními zájmy s protisovětskou a protilidovou politikou západních imperialistů, jež podporovala rozvoj fašismu a vedla k Mnichovu, k úplné zradě českého a slovenského lidu. Československo-sovětská smlouva byla zároveň důkazem správné politiky komunistické strany Československa, která od svého vzniku hlásila co nejužší spolupráci se Sovětským svazem, jako jedinou zárukou národní a státní nezávislosti za časů kapitalistického útlatku a zajišťující skutečnou demokracii a svobodu československým pracujícím.

Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci také svou povahou byla zcela odlišná od jiných smluv, uzavíraných mezi jednotlivými státy. Předseda Nejvyššího sovětu M. Kalinin prohlásil při podepisování této smlouvy, že spolupráce národů Československa a Sovětského svazu je zpečetěna krví na bojištích prolitou za společné vítězství.

Smlouvu o přátelství nejvýstižněji charakterisoval prezident republiky

Rozpis zemědělského plánu a kontraktace na rok 1950

V těchto dnech i v příštích týdnech bude probíhat v našich obcích rozpis operativního plánu zemědělské výroby na rok 1951. Na jeho podkladě budou pak sjednávány smlouvy o výrobě a dodávce pro příští rok. Systém, jakým se letos provádí rozpis operativního plánu i kontraktace, se značně liší od let předešlých. Základní změna tkví v tom, že na rok 1951 nebudou již sjednávány individuální smlouvy o výrobě a dodávce zemědělských výrobků s jednotlivými zemědělci, jako se to dělo v předešlých dvou letech. Politické uvědomění mezi rolníky a pochopení pro význam kolektivního plnění plánovaných úkolů, pokročily na našich vesnicích tak daleko, že letos můžeme individuální dodávkové smlouvy nahradit smlouvami hromadnými.

Výrobní a dodávkové smlouvy na rok 1951 budou společné pro celou obec, při čemž budou hrát významnou roli JZD, zejména vyšších typů. V obcích, kde není JZD, podpisuje smlouvu za celou obec místní národní výbor, v obcích, kde je JZD I. typu, podpisuje smlouvu MNV a JZD spolupodpisuje, v obcích, kde je JZD II. typu nebo vyššího typu, podpisuje smlouvu JZD a MNV spolupodpisuje. Místní národní výbory a jednotná zemědělská družstva podpisují výrobní a dodávkové smlouvy z pověření rolníků a stávají se spoluzodpovědnými za řádné plnění smluv. Stejnou zodpovědnost ponese ovšem i všichni

členové družstva i všichni rolníci v obci. Musí mít proto plný zájem na tom, aby smluvní závazky plnili nejen oni sami, nýbrž i všichni ostatní. Proto jistě věnují pozornost tomu, jak hospodaří vesničtí boháči a spekulanti, zda dodržují osevné plochy, jak se starají o zvyšování výroby a plnění dodávkových smluv.

Aby všichni malí a střední rolníci mohli nejen všemi silami přispět ke splnění společné smlouvy, ale také její splnění navzájem kontrolovat, je třeba, aby místní národní výbory a JZD podrobně projednávaly se všemi rolníky výrobní a dodávkové úkol celé obce, jakož i návrh na rozdělení úkolů na jednotlivé zemědělské závody. Poté rozepíší výrobní a dodávkové úkoly jednotlivým rolníkům.

Vedoucí zásadou dílčích smluv výrobních jest, aby byly plně zajištěny úkoly celostátního zemědělského výrobního plánu. Proto je nutno očekávat, že nejen JZD, ale i všichni malí a střední rolníci se přičiní, aby třetí rok zemědělské pětiletky byl další etapou souvislého zvyšování výroby jak rostlinné, tak i živočišné. Rozpis dodávek se i nadále musí přidržovati spravedlivého měřítka: aby velcí dávali více a malým aby bylo ulehčeno. Bude-li obou těchto zásad a důsledně dbáno, dosáhneme jistě i v příštím roce dalšího rozvoje zemědělské výroby a tím i vzestupu životní úrovně všeho obyvatelstva.

Klement Gottwald ve svých projevech. V moskevském rozhlase, krátce po podepsání smlouvy pravil Klement Gottwald, že den podepsání této smlouvy vejde do dějin obou národů republiky jako jeden z nejvýznamnějších dní. „Tato smlouva“, řekl tehdy Klement Gottwald, „je pro nás zárukou, že Mnichov a vše, co po něm následovalo, se už opakovat nebude. Sny nejušlechtilejších myslí-

telů našich národů se splnily; naše slovanská lípa se opírá o mohutné ruské, slovanské dubisko.“

Vše, čeho jsme od roku 1945 dosáhli, nám zajistila tato historická smlouva se Sovětským svazem. Chrání nás a zaručuje nám nejen stálou pomocnou ruku mohutného SSSR, ale zajišťuje nám zejména klid a mír, jehož tolik potřebujeme k své budovatelské práci.

Rozšiřujeme svůj zahraniční obchod s SSSR

Druhý sjezd svazu československo-sovětského přátelství se stal přehlídkou vykonané práce, která byla dosud vykonána pro konkrétní náplň styků mezi národy SSSR a národy naší republiky. Vědomi toho, že přátelství s SSSR je zárukou naší svobody a samostatnosti se snažíme poučit se z příkladu Sovětského svazu v budování socialismu, osvojit si zkušenosti, které v tomto úsilí získal a rozšířil spolupráci ve všech oborech vědy, umění, hospodářství a techniky. Ve svém projevu na sjezdu SČSP vyzdvihl náměstek předsedy vlády Zdeněk Fierlinger také rozochující význam hospodářské pomoci SSSR naší republice a důležitost našich vzájemných obchodních styků. Tato hospodářská pomoc se projevila zvláště výrazně v době katastrofálního sucha roku 1947, kdy Sovětský svaz vyplnil svými dodávkami obilí a jiných potravin mezery v našem zásobování. Ale nad to Sovětský svaz má základní význam jako zástěna našeho budování socialismu, neboť svými dodávkami surovin a investičních statků zmenšuje podstatně závislost našeho hospodářství na těchto dodávkách z kapitalistické ciziny a činí pokusy západních imperialistických států, které se snaží diskriminační politikou naší socialistickou výstavbu brzdit, naprosto ilusorní. Dnes — pravil ministr Fierlinger — stojí SSSR v naší bilanci zahraničního obchodu na prvním místě a obsahuje zhruba 25% celého obrátu. Ministr Fierlinger dále prohlásil, že naší snahou je, abychom se co nejdříve úplně osvobodili od závislosti na kapitalistickém světě, který nám vyhlásil bojkot a jehož trhy jsou stále více pod vlivem jeho vlastní krize a zbrojení.

Do zasedání Svazu československo-sovětského přátelství přišla rovněž zpráva o návratu naší obchodní delegace, vedené ministrem zahraničního obchodu drem Ant. Gregorem ze Sovětského svazu a o radostném výsledku jednání, vedených v Moskvě. Na základě těchto jednání byla v Moskvě dne 3. listopadu podepsána pětiletá hospodářská dohoda, zabezpečující upevnění a rozšíření hospodářské spolupráce mezi SSSR a ČSR. Vedeny snahou rozvíjet dále vzájemný obchod, dohodly se obě strany o značném zvýšení objemu vzájemné výměny zboží v letech 1951—1955. Průměrný roční objem výměny zboží v nastávajícím pětiletém období převyší více než o 50% průměrný roční objem výměny zboží v letech 1948-50.

Tak se obchod se Sovětským svazem stává páteří našeho zahraničního obchodu vůbec, pevnou součástí našeho plánovaného hospodářství a bude spolu s výměnou zboží s lidově demokratickými státy umožňovat rychlejší přeměnu našeho hospodářství směrem k výrobě investičních statků.

Karel Jaromír Erben

Před 80 léty zemřel v Praze veliký český básník, proslulý tvůrce „Kytice“, Karel Jaromír Erben. K národu a k jeho lidové poesii přilnul Erben již jako student na gymnasiu v Hradci Králové. A později, jako student na universitě v Praze, počal sbírat a zapisovat výrazné ukázky lidového básnictví, pohádku, pověst a píseň. Z tohoto údobí jeho činnosti se datují tři svazky, v nichž Erben uložil výsledky své sběratelské a básnické práce. Jsou to „Písně národní v Čechách“, které později rozmnožil pod souhrnným názvem „Prostonárodní české písně a říkadla“.

Vrcholný význam Erbenův jakožto tvůrce a básníka je ovšem v jeho „Kytici“, a to především v jejích baladách. Není českého člověka, který by neznal některou z jeho kouzelných balad, ať už to je Svatební košile, Polednice, Záhořovo lože, Vodník nebo Poklad. Zde také je vlastní jádro a umělecká cena české balady vůbec.

Ale je tu i velká vnitřní cena a mravní hodnota Erbenovy „Kytice“. Básník tu nezapře velkého slovanského člověka a umělce, nezapře měkkého českého citění, naší povahy. Erben vidí ve svých pochmurných baladických postavách jen nešťastné oběti těžkých sociálních třídních po-

měrů. V tom, jak Erben se dovedl dívat na třídní složení současné společnosti, jak jí dobře rozuměl a umělecky správně charakterisoval, předčil všechny ostatní své básnické vrstevníky.

Tak je Erbenova „Kytice“ vedle Máchova „Máje“ a „Babičky“ Boženy Němcové jedním z úhelných kamenů našeho novodobého básnictví a tvoří nám nejvzácnější literární poklad. Je nám proto tak drahá, že vyrostla z národní duše a že nám tu duši uměla svými verši také představit. Každé slovo „Kytice“ hovoří k nám s ozvukem českého života, i když skutečnost je ponořena do polosvitu pohádkové nádhery a podmanivého kouzla. Proto tolik milujeme básníka Erben, protože mnohem lépe, než jeho vrstevníci, našel cestu k českému člověku, cítil jeho těžkosti, radoval se z úspěchů jeho práce a krutě nenáviděl křivdy, jež vyplývaly z třídního složení tehdejší společnosti. A nejenom nenáviděl. Také proti nim bojoval. Jeho „Kytice“ na mnoha stránkách nám ukazuje, jak Erben opravdově usiloval o zvrát společenského řádu, který i na něho a na jeho básnickou činnost tak těžce doléhal.

Lev Nikolajevič Tolstoj

Při vzpomínce na 40. výročí smrti jednoho z největších ruských spisovatelů a myslitelů Lva Nikolajeviče Tolstého, připomínáme si málo známý výrok Leninův o Tolstém: „Jaký to balvan, co? Chlap jako dub! To je holečku umělec. A víte co v něm ještě překvapuje: jeho mužický hlas, mužická myšlenka, skutečný mužik v něm. Dokud nepřišel tenhle hrabě — nebylo pravého mužika v literatuře. Nebylo! Koho v Evropě je možné postavit jemu po bok? Nikoho!“

Vskutku, byl to Lev Nikolajevič Tolstoj, který přes svou šlechtickou výchovu, velmi brzo viděl a tepal všechnu krutost ruského společenského zřízení, v němž několik tisíc ruských aristokratů, spolu s carskou byrokracií, vládli nad miliony nevolnických mužiků. Hlavním problémem Tolstého díla bylo v jeho zralých dílech objektivní zobrazení ruské společnosti, v níž mu byl mužik vždy hlavní postavou, i když hrdiny mu byli zdánlivě lidé z jeho šlechtické vrstvy. Tolstoj, jako i jiní ruští spisovatelé klasické periody cítil, že je nutno zaměřit strašný samoděržavý režim jiným, jenž by přinesl osvobození ruského sedláka a jenž by mu vrátil lidskou důstojnost, o kterou byl oloupen. Jako nikdo jiný dovedl Tolstoj dát výraz tomuto svému usilování v díle, v němž — jak praví Lenin — „obráží se síla i slabost, moc i omezenost především rolnického masového hnutí.“

Jenomže Tolstoj, jenž ve své „Vojně a míru“ dovedl ostře ukázat na život všech společenských vrstev Ruska z doby cara Alexandra I., nedovedl najít sám opravdového léku pro osvobození ruského venkova. Je pravda, že byl nejnebezpečnějším nepřitelem otrokářské společnosti ruské a jejím nejpronikavějším kritikem. Ve svých spisech přikrým způsobem odmítal militarismus a kapitalismus, ale v tomto boji zůstal jen na poloviční cestě. Neboť aby bojoval aktivně proti tomuto světu násilí, jež tak nenáviděl, obrátil se Tolstoj k podivné náboženské mystice, k jakémusi svému náboženství, s nímž hlásil neodporování zlému a jež ho nakonec vedlo až k bezbrannému snění o „království božím u nás“.

V tom byla tragika Tolstého jako umělce i jako člověka. Všechno jeho přemýšlení, jak na základě křesťanství zajistit štěstí prostému člověku a zbavit ho násilí, ukázalo se marným. A odtud se datuje i jeho zlom. Velký spisovatel, sám se přesvědčil o tom, jak bezmocné jsou jeho sny. Nechápage nutného příchodu revoluce, pokusil se sám o smrt. Prchá ze své Jasně Poljany, když se přesvědčil, že ani své nejbližší nedovedl převést na svou víru a smutně umírá 18. listopadu 1910 na stanici Astopovo, zlomen chorobou i rozčlením posledních měsíců svého života.

Zprávy svazu

Svaz Čechů z Volyně rozešle v nejbližších dnech některým krajanům z jednotlivých obcí na Volyni dotazníky, týkající se dějin té které obce. Dotazníky mají posloužit k zachycení údajů o obci, obyvatelstvu a jeho národnostním, sociálním a náboženském rozvrstvení, o činnosti spolků a korporací, o účasti v zahraničních odbojích atd.

Vzhledem k tomu, že se jedná o údaje, jež mají být cenným historickým materiálem pro sepsání našich dějin a pro zřízení volyňského oddělení v Polánkově městském museu v Žatci, prosíme krajany, kteří tyto dotazníky obdrží, aby je pokud možno přesně vyplnili a co nejdříve nám je vrátili.

V případě, že na některé otázky nebudete moci přesně odpovědět, obraťte se na své bývalé spoluobčany, kteří vám jistě pomohou.

Pro Šternbersko a okolí

Svaz Čechů z Volyně, odbočka ve Šternberku dala vyhotoviti fotografie pomníku postaveného volyňským Čechům v Uničově. Fotografie jsou vkusně vyhotovené v rozměru 18 x 13 cm. Pomník je vyfotografován se všech stran tak, že všechny vyryté na něm nápisy jsou zřetelně k přečtení. Vyhotoveno je pět různých snímků.

Nabízíme je naší volyňské veřejnosti k objednání naším prostřednictvím.

Poznámka: Ze tří základních snímků (před a obě boční strany) budou upraveny třídílné zavírací desky, které ve skutečnosti budou pěknou rodninou památkou a vzpomínkou na padlého rodinného příslušníka. Vyzýváme všechny volyňské krajany, kdo by si přál ony snímky objednat, necht se neprodleně přihlásí v naší kanceláři odbočky ve Šternberku nebo Medlově. Cenu dosud neznáme. Sestavujeme seznam zájemců a podle počtu přihlášených dáme vyhotoviti ony trojdílné desky s fotografiemi a určíme cenu kusu. Fotografie jsou již k nahlédnutí u br. tajemníka odbočky Josefa Albrechta v Medlově č. 10 u Uničova.

Přihlaste se co nejdříve, fotografie se vám jistě budou líbit.

Odbočka SČZV ve Šternberku.

Podpory ze sociálního fondu SČZV

Svaz Čechů z Volyně poskytl jednorázovou mimořádnou podporu ve výši 500,— Kčs hornickým učňům

z řad volyňských Čechů, a to každému prostřednictvím jeho příslušné internátní správy.

Podpory obdrželi:

1. Hnízda Ladislav, Hornický učňovský domov Julia Fučíka, Ostrava I, U jízdárny, 2. Svěrák Boris, Internát UD 2, Královské Poříčí HDB, pp. Sokolov, 3. Málek Miloš, Hornický učňovský domov 2, Duchcov, Tyršova 17, 4. Brynda Měčislav, Hornický učňovský domov, Karviná VI, Stalingrad B (III), 5. Dlouhý František, Kladno, důl Anna, 6. Dlouhý Jindřich, Kladno, důl Anna, 7. Cejthaml Ludvík, Hornický učňovský domov SHD v Břečtanech u Mostu, 8. Vachek Slavomír, Hornický učňovský domov v Liskové, pp. Svatava u Sokolova, 9. Lang Josef, Hornický učňovský domov II v Liskové pp. Svatava u Sokolova, 10. Vrbata Ferdinand, Hornický učňovský domov v Liskové, pp. Svatava u Sokolova, 11. Němeček Evžen, Domov hornických učňů, Zbůch u Plzně, 12. Hrubý Viktor, Domov hornických učňů, Zbůch u Plzně, 13. Dolák Vladimír, Domov hornických učňů, Zbůch u Plzně, 14. Hnibička Alexandr, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 15. Kabil Štěpán, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 16. Koutecký Rostislav, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 17. Vrána Antonín, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 18. Fous Rostislav, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 19. Šulitka Karel, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 20. Jirásek Rostislav, Učňovské domovy, SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 21. Převlocký Miroslav, Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 22. Záveský Boh. Učňovské domovy, SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 23. Veselý Antonín Učňovské domovy SHD, MPM, Šenbach u Litvínova, 24. Krouze Josef, MPM, Šenbach č. 360/III, pp. Hor. Litvínov, okr. dtto, 25. Tomášek Ant. Hornické učňovské domovy, P III P, Šenbach 360/2, 26. Burda Václav, Domov hornických učňů v Šenbachu, pp. a okr. Horní Litvínov.

Svaz Čechů z Volyně poskytl dále jednorázovou podporu k vánočním chovancům domova pro přestálé v Českém Dubu — volyňským Čechům v celkové výši 6.300,— Kčs.

Sirotkům z Dětského domova v Žatci nad nimiž má SČZV patronát byla poskytnuta podpora v úhrnné výši 8.000,— Kčs.

Jednorázovou výpomoc ze sociálního fondu obdrželi dále tyto krajané:

Vladimír Šedivý, Vojkovice, 500,— Kčs; Věra Gabrielová, Manušice 500,— Kčs; Antonie Foerstrová, Trutnov, 1.000,— Kčs; Alžběta Zahradníková, Telice, 1.000,— Kčs; Vanda Sysaková, Nepomyšl, 1.000,— Kčs; Antonín Korbel, Léčebný ústav v Jánkových Lázních, 1.000,— Kčs; Josef Prošek, Mladé, 1.500,— Kčs; Anna Jiroutková, Horšovský Týn 1.000,— Kčs; Vladimír Lacina, Žebráky, 1.000,— Kčs; Karel Náhlavský, Turchořice, 500,— Kčs; Antonie Mičulková, Podbořany, 500,— Kčs; Marie Malá, Podbořany, 500,— Kčs; Vladimír Matušek, Hořetice, 2.000,— Kčs.

Fond pro vybudování pomníku obětem Č. Malína

Na fond pro vybudování pomníku obětem Českého Malína v Žatci přispěli svými dary tyto krajané:

Antonín Solom, Františkovy Lázně, 200,— Kčs; Vladimír Rampousek, Liběšice u Úštěku, 100,— Kčs; Václav Vojtíšek, Újezd, 100,— Kčs; Stanislav Klíma, Tatěnice, 20,— Kčs; Josef Hryzbil, Vadkovic, 200,— Kčs; Bohuslav Ré, Temenice, 500,— Kčs; Karel Dvořák, Liběšice u Úštěku 100,— Kčs; Antonín Sobota, Liběšice u Úštěku, 100,— Kčs; Jan Valčík, Postoloprty 200,— Kčs; Josef Tamchina, Soběnice, 300,— Kčs.

Všem dárcům vyslovujeme nejserdečnější dík.

Z administrace. Upozorňujeme, ač neradi, naši krajanickou veřejnost na skutečnost, že značná část našich odběratelů dluhuje dosud předplatné za letošní rok a někteří dokonce i za léta minulá. Jsme přesvědčeni, že se tak stalo nedopatřením nebo opomenutím. Proto prosíme, aby nám odběratelé, kteří dosud dluhují, poukázali do konce t. r. dlužnou částku. Tak nám ušetří hodně práce i výloh. Složenky na předplatné pro příští rok budou přiloženy do prvního čísla v r. 1951. Děkujeme.

Antonín Spatenka

42. pokračování

Průkopnická vesnice

A tak vesnička v ústraní, daleko od města, byla více poškozena, než-li některá v těsné blízkosti města.

Dále chci podotknout, že když průkopníci přijeli na Volyn, neznajíce rusky, polsky, ani ukrajinsky, snažili se všemožně dorozumívati se. S počátku dělali tak jednak ukazováním, posuňky, úsměvem atd. V krátké době však, slovo za slovem dospěli tak daleko, že již uměli docela dobře mluvit, alespoň pokud se týkalo nejvšednějších věcí. A na druhé straně, zase lidé ve městě, hlavně obchodníci, notáři, ti pak svou snahou se dorozuměti přispěli našim průkopníkům.

V závěru podotýkám ještě, jak průkopníci velmi milovali svoji vesnici lze soudit z toho, že i když některý se z rodinných důvodů přestěhoval do jiné české osady, že svůj majetek prodal Čechovi, ale vždy si každý kousek tohoto pole nechal i nadále, pro případ, až mu děti dorostou, že se do vesnice opět vrátí a postaví si na něm malou „chatinku“ a dožije ve své vesnici se svými kamarády s kterými ji založil, svůj život.

Clověk mluví, ale Pán Bůh mění. Nestalo se tak bohužel z nich žádnému, že by se vrátil zpět do vesnice a dožil tu spokojeně svoje stáří. Navštěvovali sice rádi rodnou vesničku, se kterou se tak neradi loučili. Ponejvíce přijížděli na pohřeb, svatbu, ale i na pouť a posvícení.

Jednou, bylo to právě také o pouti, sešli a sjeli se všichni dosud žijící průkopníci. Než-li započala hudba v hospodě vyhrávati, pomalým krokem, opírajíce se o své berličky, procházeli se vesnicí a potom zašli i do zahrady u hospody mezi mládež.

Zasedli kolem připravených pro ně stolů, které byly pokryty čistými ubrusy a polními květinami v ozdobených vázách. Živě se zajímali o všechny novoty, které jim mládež svěřila. Hasiči, kteří obsluhovali, věnovali průkopníkům veškerou péči. Přirovnávali, jak slavili poutě ve svých začátcích a jak nyní jejich mládež.

Všichni mladí přítomní dívali se s úctou na pohromadě sedící stařečky a babičky, jako na nějaké světky. Jejich tváře a vrásčité čela, vlasy a vousy bílé jak padlý sníh, některý téměř jako věchýtek. Škoda jen, že ještě tenkrát nebylo možno zachytiti tento obrázek, neboť pohled na ně byl velmi dojemný a krásný.

Když v sále hudebníci spustili řízný pochod, všechna mládež se hrnula do

sálu. Průkopníci po chvíli také opustili zahradu a ubírali se též do sálu, kde již i tam bylo pro ně vyhrazeno několik stolů. Zasedli za ně a jen se potichu mezi sebou bavili. Netrvalo to však dlouho a i oni jako mládež začali si u svých stolů vesele prozpěvovat staré písně.

Nejvíce se těšila jejich oblíbené písně „Chaloupky pod horami, co se to stalo s vámi“. — Hudebníci vystihli dobře tuto situaci a proto jim ji hráli, ale tu chvíli nezůstalo ani jedno oko suché. Průkopníci se počali mezi sebou objímat a slzy jim všem při tom stékaly po skránkách jako hrachy.

Když hudba dohrála, nařídil pořadatel zábavy, aby písně hudebníci ještě jednou opakovali a že průkopníci mají sólo. Přítomná mládež, jako na povel ustoupila ze středu sálu a se zatajeným dechem sledovala tanec drahých dědečků a babiček, zakladatelů vesnice Moskovštiny. Když kapela umkla, všichni přítomní nadšeně tleskali. Jásot neměl konce. Průkopníci, celí šťastní, již seděli za svými stoly a hudba začala hráti písně „Pode mlejnem, nade mlejnem“.

Průkopníci si u stolu začali jeden druhého dobírat, kdo z nich ještě dobře tančí. Jen učitel Volenec se přiznal: „Již to hoši nejde i když bych si rád skočil, nohy mě bolí, již mě tak neslouží jako dříve.“ K němu přidali se jeden po druhém i když se před malou chvílí některý vychloubal, jam mu to jde pěkně od podlahy.

K večeru začalo loučení. Ti, kdož přijeli jen na návštěvu, vymlouvali se, že již musí jeti, aby se dostali ještě za světla domů. Děkovali ostatním za pohostění, obsluhu. Když však chtěli platit svoji útratu, dostali odpověď, že průkopníci jsou dnes hosty, takže nic neplatí. Dědečkové byli mile překvapeni a na rozloučenou pravil jeden z nich přítomným v sále.

„Drahé děti, máte to zde pěkné, slušné jste se k nám chovali, máme z vás my staří opravdu radost. Buďte hrdí na svoji vesnici, neboť dobře víte, co potu a námahy stála, vždyť jsme ji budovali jen těmito — ukazoval vysoko do výše svoje mozolovité ruce — holýma rukama. Dnes chci vás při této příležitosti na něco upozorniti. Pamatujte si děti, že čeho je

nejvíce, toho máme šetřiti. Pak si také pamatujte, že jsme do ciziny nepřišli proto, abychom zde brzy a lehce zbohatli. Ne, to ne. Přišli jsme sem žít, jako pořádní a kulturní lidé. A mohu vám s klidem dnes říci, že žádný z nás se těmito našim zásadám nikterak nezpřonevřil.

„Tak, tak“, ozval se jiný dědeček a všichni ostatní se k němu přidali. „A ještě něco“, pokračoval dědeček. „Myslíme, že jsme udělali přece jen dobře, že jsme zakotvili zde na Volyni. Vy mladí ani nevíte, jak se to stalo, že jsme se zde tak z čista jasna objevili. Tak poslouchejte dobře.“

Ruský monarcha Alexandr I, byl jistý čas se svoji manželkou na lovu u rakouského císaře Franta Josefa na Moravě. Při této příležitosti neopomněl si ruský vládce povšimnouti vesnic, které byly úhledné a spořádané. Carovi se líbily budovy čisté, pole obděláná. Proto později, když opět navštívil rakouského císaře, nabídl mu, aby svolil k přestěhování větší části obyvatelstva do Ruska, ale výhradně si přál, aby osídlili Krym a Kavkaz.

Císař rakouský tuto nabídku přijal a současně podepsal úmluvu, týkající se přesídlení. A proč se tak děti nestalo, že ani my jsme nejeli na Krym ani na Kavkaz, hned se dozvíte. To bylo tak.

Od tehdejší rakouské vlády byla vyslána delegace čítající 11 osob, které měly mapy a veškeré cestovní doklady po ruce. Celá tato delegace byla nucena jeti až na konec rakouské stanice Brody. Rusové tam však neměli žádnou trať, která by vedla dále. A tak proto se výprava dostala až do města Dubna a tam se rozdělila na dvě skupiny. A sice, 5 členů jelo dále na Krym a Kavkaz a ostatních 6 zůstalo na Volyni.

Těchto šest členů prohlédlo si bedlivě Volyn i kraj dále v okolí Krakova, Lvova, Varšavy, Kovle, až se dostali do pinských bažin. Než-li se však delegace rozešla, ujednali si mezi sebou, že do jednoho měsíce, nejdéle však do šesti neděl, se opět sejdou v Dubně.

Dále se dohodli, že nebudou žádnou koupí vyjednávat, jen že si prohlédnou řádně podnebí, pozemky, lidi a lesy. Hlavně ovšem si povšimnou lidí, mezi kterými by měli Češi žít. A víte děti, co se stalo, Nežli se vrátilo těch pět osob z Kavkazu, tak zatím těch šest si zakoupilo majetek zde na Volyni.

Dokončení

Mládež z Moskovštiny v českých krojích při slavnostních příležitostech.

Dějiny české Volyně

37. pokračování

Dr. J. Folprecht

Po smrti tohoto cara, za vlády Alexandra III., změnil se poměr vlády k pravosláví tak, že vláda hlavně za velkého vlivu vrchního prokurátora synodu od r. 1880 Konstantina Petroviče Pobědonosceva těžko mohla překonávat reakční směry, které stále sílily. I politika porušovací, kterou zahájil Alexandr II. brzy po svém nastoupení, souvisela s politikou Pobědonoscevoovou, neboť byla spojena s propagandou samospasitelného pravoslaví.

Po nastoupení Mikuláše II., nastává s počátku poněkud samostatnější postup vlády vůči církvi.

Jediná vina, kterou by bylo možno vytýkat Čechům, a to nikoli vůči Rusům, nýbrž vůči ruské vládě, jest okolnost, že nedovedli podle přání jejího upravití jednotně své poměry náboženské. Ale zase zůstává na nich i zde vina pouze částečná, neboť nemohli být zaslouženi do úmyslu, které ruská vláda měla a které nebyly přesně známy za vlády Alexandra II. ani představitelům pravoslaví.

Tedy: mluvili Křižanovskij o „třídách“ mezi Čechy, má na mysli rozdílný poměr ku pravoslavnému náboženství. Jedni tvrdili jemu, jako pravoslavnému knězi, že by bylo lépe, kdyby hned byli přistoupili k pravosláví, poněvadž „v rozmíškách kněžských nevědí, či jsou a kam patří“, druzí byli naprosto nespokojeni s laxností kněží, neznajících husitství ani českobratrství z r. 1535, třetí neradi se smířovali s odstoupením od katolictví a tím trpěli: ona „třída“, která měla jasný názor na poměry náboženské, jež byly takřka totožné s politickými a hospodářskými, nebyla třídou ve skutečnosti majetkovou ani sociální, nýbrž pouze regulačním elementem, který zachraňoval, co se zachránit dalo pro celý český živel a v pravém slova smyslu pro lid.

Netřeba mluvit o třídách; nebylo jich. Hlavní věcí však jest, že Čechové dovedli být solidární téměř ve všem, jen ne ve věcech náboženských. Je to kus českého osudu.

Zprávy Křižanovského o poměru a vlivu pravoslavných kněží na Čechy hned z počátku jejich osídlení i později jsou velmi zmatené a zdá se, že neupřimné. V Buderáži a v Hlinsku totiž hned r. 1870 si Čechové zvolili za staršiny místní pravoslavné kněze Majborodu a Tarnavského. Ale stěhovací společnost varšavská tak dlouho brojila pryč a ponoukala Čechy proti nim a proti knězi z Ulbárova, až se tyto pravoslavní staršiny své svých úřadů vzdali. I v jiných vesnicích se daly podobné intriky. Ale projevíly se při tom různé podivnosti, které svědčí o nescitnosti nazírání úřadů a církve na poměr popů k Čechům. Jistý pravoslavný kněz Petr Ržepickij sblížil se s kvasilovskými Čechy a při bohoslužbě modlil se za zdraví carovo. Věc se dostala k vrchnímu prokurátoru a od něho k carovi, jenž věc vzal s uspokojením na vědomí a zařídil, aby kvasilovští Čechové obdrželi o tom zprávu. Když věc procházela úřady, vyšlo najevo, že zpráva knězova o kvasilovských Čechích není správná, o čemž obdržel gubernátor zprávu a carovo uspokojení zadržel jako neopodstatněné. Z toho je vidno, že ruským úřadům nebyly užší styky pravoslavných kněží s Čechy po chuti.

Psychologické důvody solidarity hospodářské, nikoli náboženské.

Hospodářské poměry české na Volyni z počátku pro některé nepřátelské činy a řeči tuzemců se vyvíjely k soudržnosti a solidaritě. Ukrajinci mysleli, že jim Čechové vzali mnoho půdy, a to nejlepší, i vyvinula se řevnivost. Později, ale velmi zvolna, se tato řevnivost měnila v napodobení, aby sledy její zůstaly na obou stranách.

A Čechové šli stále kupředu. Brzy jejich vesnice počínaly se odvívat zelení stromů a zahrad, v nichž se ztrácela jejich úhledná a čistá stavení. Probléskující domy ze zelení stromů dodávaly tomuto rovinnému volýnskému kraji půvab, v němž ty daleké pásy lesů dostávaly svůj velmi přil-

jemný, ač poněkud smutný protějšek.

Je zadostiučiněním, že možno odpovědně říci, že naši krajané, kteří okolnostmi byli donuceni ve své počáteční době k realistickému a materialistickému nazírání na život, dokázali, že i ve všech těchto těžkých starostech našli vždy dosti času k pěstování pořádku, ladnosti a krásy ve svých přibytích.

Měla jistě nevýhody samospráva česká při roztroušenosti jejich. Ale zase vedla k poznání, jak těžká je cesta k solidaritě a svépomoci, která svým vzorem paralisovala i kyselosti tuzemců, neboť ti podle nich sahalí po hospodářské svépomoci, bez níž život na vsích se stával stále nemožnějším. I výhodám hasičských spolků a požární svépomoci se tuzemci od Čechů naučili.

Tento český cit solidarity byl tak silný, že Čechové nebáli se konečně věnovat své syny řemeslům, ani jich přesídlením mimo rodnou obec, kterážto obava daleko více škodí, než odvaha, jež se spojena s nebezpečím ztráty synů a dcer pro národnost. Tuto obavu také současně přemáhala snaha hospodářská, aby se stav rolnický nezproletarisoval, aby synové se zakupovali jinde a aby se statky nedrobily. Až do té doby před válkou světovou zakládali Čechové na Volyni nové vesnice na příhodných místech, dosud nevzdělaných.

Ruská vláda z vlastního prospěchu nalézala Čechům prostředek k solidaritě, který náhodou měl být prospěšný Čechům i jí. Bylo to společné, jednotné vyznání, česká jednotná konfese, nekatolická.

Jednotná... Ani jednotlivé denominace evangelické nebyly jednotné, ač byly nejbližší ruským přáním a požadavkům, které se ukázaly existenčními podmínkami Čechů na Volyni; nedovedly se dlouho sjednotit, ač jich byla malá hrstka; těžce se sjednocovaly, ač žili v cizím prostředí, v němž vzdálenost člověka od člověka se obyčejně zkracuje.

Pokračování.

Popisy českých osad na Volyni — Kupičov

Napsal Josef Toman — Upravil a doplnil Václav Židlický

1. pokračování

Na ukrajinském hřbitově za vesni-
cí byla roku 1825 vybudována kaple
a rodinná hrobka pro majora Levani-
dova. Kolem celého velkostatku, kde
se dnes rozprostírá Kupičov, byla vy-
stavěna 4 m vysoká zeď, nahoře zdob-
bená a opatřená věžičkami a okénky.
Ve dne v noci stála u brány hlídka,
která vrata na noc zavírala.

Tehdy již byl mimo zámek ukra-
jinský Kupičov. Byla to jedna dlou-
há, neustále rozblácená ulice, táhnou-
cí se směrem severním od velkostat-
ku, po jejichž obou stranách krčily
se nízké chaty. V té době tam bydleli
dělničci, pracující ve dvoře a několik
rodin Židů.

Z darovaných 19 velkostatků vy-
brala si Natálie za svoje stálé sídlo
Kupičov a zde ji také car Alexandr
navštěvoval. Aby tyto návštěvy za-
střel tajemstvím, zdánlivě se účastnil
vojenských slavností a manévrů, po-
řádaných kolem města Lucku. Při
těchto příležitostech tajně přicházel
k Natálii.

Car měl s Natálií dvě dcery a jed-
noho syna, který neustále churavěl.
Podle tehdejších lékařských předpi-
sů zabili každý den jednoho vola,
kterého hned vyvrhli a teplou páru,
stoupající z vnitřností, musel chlapec
vdechovati. Přesto však zemřel a ze-
mřela i jedna dcera. Na živu zůstala
jen dcera Marie. Natálie se dožila
vysokého věku, ve stáří však byla
postižena ochrnutím nohou. Účastnila
se pravidelně pobožností v církvi, kde
za skleněným zábradlím bylo její mís-
to. Natálie byla zbožnou a štedrou
ženou. Smrt zasáhla nejdříve její dvě
děti, pak zemřel major Levanidov a
nakonec i ona. Všichni byli pohřbeni
v rodinné hrobce pod Kapličkou na
vynětším ukrajinském hřbitově.¹⁾

Dcera Marie se provdala za pol-
ského šlechtice Alexandra Zagurské-
ho a věnem dostala po matce všechny
velkostatky. Zagurský byl člověk vel-
mi prchlivý a bezohledný. Ukrajince
neměl v lásce a za každé nepatrné
provinění krutě ukrajinské mužiky
trestal, ano sám vlastnoručně vysá-
zel vinčkovu 25 ran. Naproti tomu
Marie Zagurská byla velmi milá a

přívětivá žena a často se nešťastníka,
který padl Zagurskému do rukou,
ujala.

Po zrušení roboty v Rusku r. 1861
obdrželi Ukrajinci od státu po 18 des-
jatinách půdy zdarma. V Kupičově
byla tato půda pro každou rodinu vy-
měřena z velkostatku Zagurského.
Ruská vláda jej tak trestala za účast
na polském povstání r. 1831 a 1863.

Kupičovští Ukrajinci nedovedli
však na nově získané půdě hospoda-
řit. Obývali primitivní chaty s jed-
ním nebo dvěma okénky, střecha byla
kryta slámou. Spali na hrachovině
všichni v jedné kuchyni na peci. Hned
za slabou stěnou byl chlév. Prádlo prali
i v zimě v potoku a místo mýdla uží-
vali křídou; nemohli se proto nikdy
zbavit hmyzu. Od časného jara do
pozdního podzimu chodili bosí; nohy
měli tak pokryty starou špínou, že
to činilo dojem obutí. V zimě si oba-
lovali nohy lýkem z mladých vrb a
kusy plátna, svázanými řemínky.
Mladí rádi tancovali, a to bosí při
jedněch houslích a bubnu. Byli zbož-
ní, pravidelně navštěvovali kostel a
zachovávali předepsané posty. Obdě-
lávali pouze část půdy jen ku krytí
nejnutnějších životních potřeb, zby-
tek nechávali ladem a pásli tam do-
bytek. Seli do strniště na jednu bráz-
du a měli proto vždy špatnou úrodu.
Brambory sázeli celé a sloužily jim
jako mazání do buchet. Obilí žali srpy
a mlátili cepy. Plevy z obilí odstra-
ňovali na větru. Mleji ručně na dvou
kamenech. Jejich hlavní potravou byl
t. zv. boršč a chléb.

Když Ukrajinci obrželi vlastní pů-
du, Zagurský pocítil velký nedosta-
tek pracovních sil a jeho velkostatek
upadal. Tento úpadek ještě zesílil po
potlačení polského povstání r. 1863,
když ruská vláda za trest zrušila zby-
tek polské svobody. Utlačování Po-
láci začali v důsledku toho prodávat
na Volyni své majetky, které mohl
koupit kdokoli, kromě Poláka a je-
jichž cena byla velmi nízká.

Příchod Čechů

Když se třeboňský rodák František
Příbýl vrátil r. 1868 z Volyně, kam
byl přilákán těmito hospodářskými
poměry, jal se spolu s učitelem Jo-
sefem Oličem propagovati vystěho-
valectví do Ruska

Pod vlivem této agitace a seznamše,
že poměry k hospodaření na Volyni
jsou příznivé²⁾, odjel kupecký příručí
František Friedrich, bednář Jan Ma-
touš a obuvník Josef Mašek na Vo-

²⁾ 1 desjatina půdy (1.0925 ha) stála
12 rublů (mírová cena ruble 2K 52
hal.), kůň 16 rublů, kráva s teletem
12 rublů, libra masa 3 kop.

lyň, aby tam zakoupili vhodné místo
k usazení³⁾.

Po dlouhém hledání našel se jim
ve vladimírském okrese velkostatek
v Kupičově, který r. 1870 od Marie
a Alexandra Zagurských koupili. Za
6.000 morgů (1 morg = 55,98 arů) po-
lí, luk a lesů měli zaplatit 72.000 rub-
lů ve stříbře. K zakopenému ma-
jetku patřily obce Sušibaba, Jezurány,
Hrušovka, osada Holendry (později
osídlena Němci), Alexandrovka a Je-
zurány-městys.

Ze zakoupených 6.000 morgů bylo
pouze 1.000 morgů úrodné půdy a luk.
Zbylých 5.000 morgů tvořily lesy, mo-
čály a jezera⁴⁾, která mohla být vy-
užita zvláště k zahánění počátečních fi-
nančních nesnází, zůstala ladem. Mno-
há z nich totiž byla bohatá rybami
(Sušibabské, Alexandrovské). Stejně
nedovedli Češi využít velké lesy (Me-
dik, Na Americe), které brzy jednot-
livě za malou cenu prodali poblit-
že usídleným holandským Němcům
a Ukrajincům. Neroste zde pšenice,
tož co s tím — to byla filosofie teh-
dejšího vystěhoválce. Svědčí to o je-
ho lásce k půdě a snad i o neschop-
nosti, či nechuti využít jiné přírodní
zdroje než černou, úrodnou půdu.

Na rozdíl od jiných českých obcí,
kde se katastr stále přikupováním
pozemků rozrůstal, v Kupičově se tak
původní katastr zmenšoval, ovšem jen
o celky neorné půdy. V pozdějších
letech se katastr orné půdy zvětšil
daleko více, než se odprodáním vzdá-
lenějších lesů a luk zmenšil, zvláště,
když lesy byly vymčeny a na těch
místech vyrostly dokonce samostatné
české osady jako Dažva, Trnkovka
a j., neboť přikupováním pozemků
Ukrajinců zvětšoval se úměrně o vznik-
lé české osady, z nichž každá při-
kupovala pozemky ve svém okolí.

Dle dohody ze dne 8. července
1870, sjednané mezi „statkářem vo-
lyňské gubernie, vladimírského újez-
du Alexandrem Vikentievichem Za-
gurským a kupujícími Čechy“, zapla-
tili Friedrich a Mašek Zagurskému
6.120 rublů ve stříbře jako zálohu
a do dvou měsíců měli zaplatit dalších
13.888 rublů atd. Úplnými vlastníky
se stávají po zaplacení celé sumy,
kteroužto se zavázali zaplatit do ro-
ka.

Pokračování

³⁾ V dohodě se praví, že spolu s tě-
mito kupičovskými velkostatek prohlé-
li Václav Mašek a Josef Benda.

⁴⁾ Češi jezera pronajali domorodým
Ukrajincům, kteří v nich pak lovíli
ryby jako ve vlastních. Tak se stalo,
že polské úřady nechaly hledat vlast-
níka, který se měl do určité lhůty
o ně přihlásit, jinak měly propadnout
ve prospěch státu. Na několik hodin
před ukončením lhůty vlastnictví Če-
chů zachránil František Houžvíc, v té
době starosta obce.

¹⁾ Za I. světové války němečtí vojáci
vyházeli jejich těla z hrobky a vy-
loupili zlaté šperky, mezi nimiž byla
i zlatá šavle, darovaná majorovi ca-
rem Alexandrem. V hrobce byli po-
chováni také batuškové, jejichž těla
byla také zhanobena a pro posměch
jejich dlouhé vousy přibity na dveře
u kaple. Cihlami, z nichž byla hrob-
ka vystavěna, spravovali Němci ces-
ty. Kupičovští Češi pak rozházené
kosti sebrali a pietně pochovali. Na
místo hrobky byl potom postaven
dřevěný kříž.

Naši na Stříbrsku

Václav Zídlický

Stříbrský okres je druhým nejlepším okresem v kraji v budování socialistické vesnice. Získal tak Standartu vítězství. Jistě mají svůj podíl na tomto umístění i naši volyňští zemědělci, kteří se zapojili do Jednotných zemědělských družstev. A zapojili se již téměř všichni. Je sice pravdou, jak řekl tajemník ONV, že nebyli z počátku příliš nakloněni této myšlence, ale když pochopili, že je to jediná správná cesta, stojí nyní v předních řadách mezi dobrými pracovníky JZD. V této souvislosti nutno zaznamenat zjev, který je zřejmý stejně zde jako na Horšovskotýnsku a zejména na Tachovsku — že totiž volyňští Češi, rozhodnou-li se pro JZD, založili by nejraději ihned IV. typ. Mnohde je to také jednou z příčin, že JZD není dosud založeno, neboť naši krajané velmi neradi prodělávají stupňovitý vývoj od I. typu. Když už družstvo, tedy skutečné — to je názor krajanů zejména z východní Volyně, jejichž české kolchozy si vydobily přední místa na Ukrajině v SSSR a byly označovány jako jedny z nejlepších.

Velmi dobře si vedou krajané v Hor. Kozolupech, kde založili JZD již v roce 1948. Předsedou družstva je krajan Delitěnčuk, který plní dodávky nad 100%. Krajané Václav Rezek a Vojtěch Vondra měli plán masa splněný již ve III. čtvrtletí.

Dodávku masa měli splněnou již ve III. čtvrtletí rovněž krajané z Pozorky. A ač byla neúroda, splnili i dodávky obilí nad stanovené množství.

Rovněž všichni krajané ve Vlkyši se zapojili do JZD. Členové výboru JZD jsou krajané Honzátka, Kříž, Pecháček, Valášek a Stanislavský. Plní také vzorně dodávky, v nichž zejména krajan Josef Pecháček, který zastává funkci pokladníka JZD, vyniká. Kontingent vepřového i hovězího masa má splněný již v březnu a stále dodává. JZD připravuje adaptaci stáji a v nejbližší době přejdou na III. typ.

Ve Zhoří, kde je usídleno 5 volyňských rodin, si zvláště dobře vede krajan Josef Kovář. Kontingent rostlinné i živočišné výroby splnil velmi dobře. Předal 350 litrů mléka a zavázal se do konce roku dodat ještě další mléko nad kontingent. Krajan Jiří Maršínek, člen finanční komise MNV, předal zejména stanovené množství ječmene. Ačkoliv celá obec nedosáhla v dodávkách sta-

noveného množství, neboť byla založena t. zv. půdní rezervou, volyňští Češi mají kontingenty splněny. Vedoucím živočišné výroby v místním JZD je schopný krajan Jan Růta.

Dobře prosperuje JZD v Krlíně, kde jsou usídleni krajané ze Špalkova a Chomoutu. Předsedou JZD je krajan Miroslav Bačovský. Mají zde sice teprve II. typ, ale v práci jdou vzorem. Zoráno měli ještě než napadl první letošní sníh, který v mnoha místech podzimní práce zdržel. Jediný usedlík z vnitrozemí, s nímž krajané chtěli vyjít jak nejlíp a jemuž také o žních chtěli pomoci, ač jejich pomoc odmítnul, ruší souhru v obci. Chtěl nejdříve založení JZD, ale když k tomu nyní došlo, snaží se odejít ze zemědělství do průmyslu. Snad by případ ani nestál za zmínku, kdyby p. Hejplík neočerňoval na ONV krajanů v tom smyslu, že mezi nimi nemůže vydržet. Zatím co krajané podepřeli své rozhodnutí o JZD činem, p. Hejplík ukazuje svým jednáním, jak neupřímné byly jeho družstevní snahy.

Nutno ještě poznamenat, že v čele obce již od roku 1946 stojí předseda MNV, agilní krajan Ladislav Moravec, jemuž jest vděčiti za to, že dovedl usměrnit krajanův tak, aby svým chováním i svou prací dělali čest našemu jménu.

A tak bychom mohli pokračovat, ať jsou to krajané v Dol. Pležomu, kteří plní dodávky ve všem nad sto procent, či krajané ve Svojšíně, z nichž zejména krajan Kožíšek předal kontingent masa a mléka, nebo v Kejšovicích, kteří plní dodávkové povinnosti nad sto procent, hlavně zásluhou krajanů.

Okresní činitelé se shodují v tom, že volyňští Češi jsou velmi dobrými hospodáři, pracovitými. A několik uvedených zde příkladů to potvrzuje. A potvrzují to i činy krajanů, kteří se snad ještě nezapojili do JZD.

Tak n. př. krajané v Černošíně, kde ještě není založeno JZD, splnili své dodávkové povinnosti obilí a brambor na 110%. Také více než polovina krajanů má splněny kontingenty mléka a masa a stále ještě dodávají jako krajané Lingr a Krbeš, nebo Husák Vladimír, který vysoko překročil stanovenou dodávku vepřového masa.

Ojedinělým a zvláštním případem je obec Lšelin. Soužití je naprosto špatné a do nedávna krajané neměli své zástupce v MNV. Když byl

nynější zemědělský referent krajan Vladislav Kříž navržen na předsedu MNV, všemožně se snažili usedlíci z vnitrozemí, aby nebyl zvolen. A tak v důsledku stálých nesouladů se stalo, že volyňští Češi, když bylo zakládáno JZD se nezapojili. Dnes má JZD ve Lšelině ještě 2 ha nevybraných brambor a ze stříbrských novin se dovídáme, že je jedním z nejhorších. Avšak volyňští Češi mají kontingenty splněny, až na krajanu Zítka, který však kontingent obilí nahradí vepřovým masem. Jsou tedy krajané dobrými hospodáři a ve Lšelině je na veřejných činitelích, aby ukázali volyňským Čechům dobré a upřímné snahy usedlíků z vnitrozemí a získali je tak pro JZD.

Vedle dobrých stránek jsou tu i špatné. Tak podle sdělení na ONV špatně plní dodávky v Cebivi a špatnou pověst u okr. činitelů má obec Ůterý, kde je nadpoloviční většina volyňských Čechů. Je to případ podobný obci Žebráky na Tachovsku.

Velmi zde na Stříbrsku chybí odbočky SČZV, nebo osoba, která by krajanům poradila a pomohla. Jsou tu případy, kdy krajané jsou bezradní a ani obyčejné žádosti jim nemá kdo napsat. V mnoha místech si stěžovali, že ještě co jsou v CSR neobdrželi žádné poukazy, ať už jde o oděv, či domácí potřeby, jako ubrusy, cíchy, prostěradla a pod. Jiný případ se stal v obci Ostrovce, kde žije 7 rodin z Okolku. Mají zde JZD I. typu, ale poněvadž mají už zřízeny společné stáje, hodlají co nejdříve přejít na III. nebo IV. typ. Do družstva se zapojila i volyňská vdova Marie Kohoutová, jejíž 17letý syn odešel pracovat do státní strojní stanice. Obec však pochopitelně nerada vidí, odcházeti-li jí síly a za „trest“ JZD nepomohlo krajanice Kohoutové při podzimních pracích. Poněvadž ta vdova neměla na koho se obrátit a neměla se s kým poradit, musela platit 100,— Kčs denně osobě, již si najala ke koním, aby mohla dokončit podzimní práce — ač sama nemá přílišných příjmů.

Mnohde se volyňští Češi zapojili i do kulturního dění. Tak n. př. ve Zhoří krajané hrají divadlo s místní skupinou ČSM. Ve Skapcích krajan učitel Lukjančuk zorganizoval divadelní kroužek a sehrál s dětmi již několik divadelních her. Škoda jen, že krajané nepomýšlí také na sborový zpěv, v němž by mohli vyniknout. Kulturní činnost v širším měřítku by pomohla i asimilaci, která zde potřebuje více otevřených srdcí a zpěvem, jak se říká, se srdce otevírají. (Pokračování na str. 8)

Spokojeni by krajané byli, kdyby snad byli více pohromadě. Vyjádřili to krajané v Kostelci, ač to lze vycí-
tit i v jiných obcích, tu více, tam méně. V Kostelci přímo žije 6 volynských rodin z Lipin a z Moskovštiny. Navštěvují se jen navzájem a k usídlencům z vnitrozemí chodí jen velmi zřídka. A to je právě chyba, poněvadž právě tyto sousedské styky by jistě přinesly oběma stranám jen prospěch.

Není dnes ani na čase ani na místě pouze vzpomínat na minulost, oddávat se nějakým melancholickým citům a upadat do pasivity jen z toho důvodu, že příbuzní a známí jsou osídleni jinde. Je na čase zdolat tyto city, kde se vyskytují, a zbořit přehradu z nich vystavěné. Je na čase ukázat a dokázat, že jsme všude dobře na svých místech, ať je to na Stříbrsku, na Žatecku, nebo na Moravě. Všude pracujeme pro stejný cíl: pro šťastný život náš i našich dětí.

Různé zprávy

Pohotovostní služba veterinární na Žatecku v neděli a ve svátek v prosinci 1950

17. prosince MVDr. Vlad. Horáček, Postoloprty, čís. tel. 157 a obv. veter. prac. Vlad. Zedník, Nové Sedlo, čís. tel. SNB N. Sedlo.
24. 25. prosince MVDr. Rudolf Tošner, Žatec, čís. tel. 311 a obv. veter. prac. Mil. Hlaváček, Holedeč.
26. prosince MVDr. Vlad. Horáček, Postoloprty, čís. tel. 157 a obv. veter. prac. Vlad. Zedník, N. Sedlo.
31. prosince a 1. ledna 1951 MVDr. Jan Štumpf, Žatec, čís. tel. 727 a obv. veter. prac. Ant. Šlégr, Postoloprty, čís. tel. pošta Postoloprty.

Poznámka: Služba o svátcích ve dnech 23.—27. prosince: od 12 hod. dne 23. až do 12 hod. dne 25. má Dr. Tošner; od 12 hod. dne 25. až do 6 hod. 27. prosince Dr. Horáček.

Malý oznamovatel

Hledá se svobodná nebo bezdětná hospodyně, starší, do lázeňského místa. Zn.: „Pracovitá“ do adm. t. 1.

Prodám, nebo vyměním za dvouse-
dadlový vůz, auto zn. BMW, šestivá-
lec, rok výroby motoru 1936. Zn.: „Po
generálce“ do adm. t. 1.

Hlubokým žalem sklíčení, podáváme všem přátelům a známým smutnou zprávu, že nás navždy opustila naše milovaná **Evženie Chárová**, nar. 7. 3. 1933 v Sofievce, okr. Žitomír. Její mladé srdce dotlouklo náhle tragickou smrtí v Chomutově dne 24. 10. 1950.

Tělesné pozůstatky naší drahé zesnulé jsou uloženy k věčnému spánku na útluném hřbitůvku v Mnichově, okr. Mariánské Lázně. — Drahá Ženičko, odešlas navždy od nás, ale světlo Tvé památky stále žije v našich srdcích. Vždy s láskou budeme vzpomínat Tvé upřímné povahy a dobrého srdce a prosíme, kdož ji znal, aby jí s námi věnovali tichou vzpomínku.

Truchlící matka, sestry, bratři, švagři, švagrové, přátele a známí.

Všem, kteří doprovodili naši drahou zesnulou na poslední cestě, vzdáváme srdečný dík.

Hledáme.

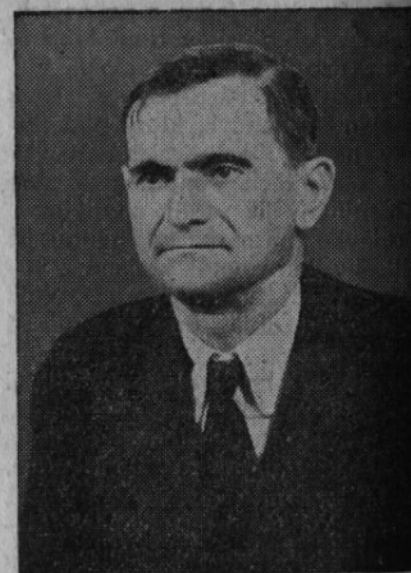
Prosím o jakékoliv zprávy o svém synovi **Měčislavu Jančovi**, nar. 29. 3. 1920 v Kuňově, okr. Plužno, Kam.-Podolského kraje. Před válkou bydlel ve Stalingradu a byl zaměstnán jako technik-elektrosvářeč u dráhy. Podle zpráv MNO byl v čs. zahraniční armádě v SSSR.

Kdo by o něm něco věděl, prosím o sdělení na adresu: **Josef Janča**, Studánka 76, p. Tachov.

Zarmoucení hlubokým žalem, oznamujeme všem přátelům a známým, že 4. listopadu 1950 zemřela po dlouhé nemoci ve věku 49 let naše milovaná manželka, maminka a babička **Anna Vozábová**, roz. Prošková z Mirohoště na Volyni. Tělesné pozůstatky naší drahé zesnulé byly k věčnému spánku uloženy na hřbitově v Soběnicích. — Přejeme ti, naše drahá maminko, aby se ti po těžkých útrapách spalo na věčnosti sladce.

Kdož jste ji znali, vzpomeňte s námi.
Truchlící manžel a děti.

S bolestí v srdcích a se slzami v očích, oznamujeme přátelům a známým, že dne 8. října 1950 zemřel náhle ve věku 54 let náš drahý **Vladimír Prošek**, z Bakovců, okr. Luck.

Tělesné pozůstatky byly ve Starých Těchanovicích na místním hřbitově k věčnému spánku uloženy.

Kéž je ti lehké odpočinutí a spánek v české zemi lehký

Manželka a děti.